

Ἡ γενειὰς κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Ὀφ. Τραπ. Χαλδ.): *Ἦτανε σὰ βροφήτης μὲ τῇ γενειάδα του Κεφαλλ. Οἱ παλαιοὶ δασκάλοι εἶχαν καὶ γενειάδες αὐτόθι. Ἔχει μία γενειάδα ὁ παππᾶς, πὺν κατεβαίνει ὡς τὸ στῆθος του Κρήτ. Ἀφησε γενειάδα σὰ βαππᾶς Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Σὰ σαρωνιά εἶν' ἡ γενειάδα δου Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ἐμορφο γενάδα ἔχεις Ὀφ. Ἐσπρισην ἡ γενάδα μ' Τραπ. Ἀποὺ τότες ἀπ' χήριμι δὲ ξουρίστ' κι ἐκαμι μιὰ γινειάδα σὰ βαππᾶς Σάμ. Σὰ στεκότανε μπρὸς 'ς τὴν Ὠραία Πύλη μὲ τὴν ἄσπρη γενειάδα του, λὲς κ' ἦτανε ἴδιος ὁ Θεὸς Κ. Παρορίτ., ἐνθ' ἄν. || Ἀσμ.*

Γιὰ ξύρτσον τὴν γενάδα σου καὶ γίνον παλληκάριν καὶ κούρεφον τὸν μαῦρον σου καὶ ποῖσον νὺν πουλάριν (νὺν=νέον) Τραπ. Συνών. γενάδα, γένι, μούσι.

γενειάζω Κρήτ. Μύκ. Σέριφ. Σῦρ. — Ἀ. Βαλαωρ., Ἔργα 3, 223 — Λεξ. Βάιγ. Περίδ. Μπριγκ. Βλαστ. 446 Πρω. Δημητρ. γενειάζου Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) γινειάζου Εὐβ. (Στρόπον.) Ἡπ. Θράκ. (Αἶν.) Τῆν. ἔνειαζω Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Τὸ ἀρχ. γενειάζω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ.

1) Ἐκφύω τρίχας εἰς τὸ πρόσωπον, φθάνω εἰς ἀνδρικὴν ἡλικίαν Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) — Λεξ. Βάιγ. Περίδ. Μπριγκ. Πρω. Δημητρ.: Δὲν ἔναι μικρός, ἐγένευσσε τώρα Κίτ. Πβ. καὶ Ἰατροσόφ. 16^{ου} αἰ., Ἀθηνᾶ 43 (1931), 161 «εἰς τὸ πρόσωπον ὅταν γενειάζῃ». β) Ἀποκτῶ τρίχας εἰς τὸ πρόσωπον μετὰ τὸ ξύρισμα, εἶμαι ἀξύριστος Κρήτ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) — Λεξ. Πρω. Δημητρ.: Μὰ ἰάδα καὶ δὲν ξυρίζεσαι, μόνο ἔνευσες κ' εἶσαι σὰν ἀχινός; Ἀπύρανθ. Ἦτανε γενειασμένος καὶ ἀχτένιστος Κίτ. Μάν. 2) Ἐπὶ φυτοῦ, ἐκφύω ριζίδια Μύκ. Σέριφ. Σῦρ. Τῆν. (Ἰστέρν.): Τὸ φυτὸ γενειάζει Μύκ. Γινειάζ' ἡ καταβουλάδα Ἰστέρν. β) Ἐπὶ ἀναρριχητικῶν φυτῶν, ἐκφύω ριζίδια δι' ὧν προσκολλῶμαι ἐπὶ τῶν δένδρων Ἡπ. Θράκ. (Αἶν.) — Ἀ. Βαλαωρ., ἐνθ' ἄν. — Λεξ. Βλαστ., ἐνθ' ἄν. Δημητρ.: Ὁ κισσὸς γενειάζει Λεξ. Βλαστ., ἐνθ' ἄν. || Ποίημ.

Ὅπου ἀπαντήση ριζιμιὸ κι ὅπου εὗρη χαραμάδα γενειάζει ἐκεῖ βαθειὰ βαθειὰ κ' ὑφαίνει τὸν πλοκό του ἀδιάβατη γεροβολιά, πυκνὴ κι αἰώνια φράχτη (ὁ κισσὸς) Ἀ. Βαλαωρ., ἐνθ' ἄν.

γενειάτης ὁ, Κρήτ. γενάτες Πόντ. (Ἀδισ. Ἀμισ. Ἰμερ. Ἰνέπ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὀφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.)

Τὸ ἀρχ. οὐς. γενειάτης.

Ὁ γενειοφόρος ἐνθ' ἄν.: *Εἶμαι γενειάτης ἄθροπος καὶ πρέπει νὰ μὲ ἀρέπεται Κρήτ. Ἐκεῖ πὸ πέρα εἶναι νὰς σπήλιος μεγάλος καὶ κάθετα 'ς τὴ μέση ἑνας γενειάτης καὶ γύρου γύρου κάθοδαι οἱ πλιὰ μικροὶ διαόλοι (ἐκ παραμυθ.) αὐτόθι. Οὐλὸν γενᾶτ' ἔσαννε Ὀφ. Γέρος γενάτες ἔρθεν αὐτόθι. || Φρ. Ἐναν κρούγει τὸν λιβρόν καὶ δύο τὸν γενάτεν (λιβρόν=σπανόν· ἑνας κτυπᾷ τὸν σπανόν καὶ δύο τὸν γενειοφόρον· εἰρωνικῶς δι' ἄνθρωπον ἀνίκανον καὶ καυχώμενον ὅτι εἶναι εἰς θέσιν νὰ νικήσῃ τοὺς ἄλλους) Ἀδισ. Χαλδ. Συνών. γενᾶς, γενᾶτος, μουσᾶτος.*

γενεοκυκλάδα ἡ, ἀμάρτ. γεν-νεοκυκλάα Κάρπ.

Ἐκ τῶν οὐς. γενεὰ καὶ κυκλάδα.

Οἱ συγγενεῖς ἐκ πατρὸς καὶ μητρός, ὁ κύκλος, τὸ σύνολον τῶν συγγενῶν: Παροιμ. *Τὸ δένδρομ μὲ τὶς κλώνους του πρέπει κι ἄθ-θροπος μὲ τὴν γεν-νεοκυκλάαν δου (αἱ ἐπαφαὶ καὶ αἱ σχέσεις τοῦ ἀνθρώπου πρέπει νὰ περιορίζωνται μετὰ τῶν συγγενῶν του) || Ἀσμ.*

Ξεμυστερεύτης κ' εἶπες το 'ς τὶς ἐικολογιές σου, 'ς τὶς γεν-νεοκυκλάες σου κ' ἐποσουρέφασί με

(ἐικολογιές=ἐδικολογιές, συγγένειαι, συγγενεῖς, ἐποσουρέφασι=ἐσυκοφάντησαν).

γενεραλᾶτο τό, Λεξ. Βάιγ. γκενεραλᾶτο Παξ.

Ἐκ τοῦ Ἑνετ. *generalato*=διοικητήριον. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ.

1) Τὸ διοικητήριον Παξ. — Λεξ. Βάιγ. 2) Τὸ ἀξίωμα τοῦ γενεράλη Παξ. 3) Οἱ ἀποτελοῦντες τὴν ἀνωτάτην ἀρχὴν Παξ.: *Κατέβηκε 'ς τὸ χωριὸ ὅλο τὸ γκενεραλᾶτο.*

γενεράλης ὁ, Θήρ. Κεφαλλ. Κρήτ. — Λεξ. Βάιγ. Δημητρ. γενεράλες Θήρ. γκενεράλης Ἡπ. Παξ. Πάτμ. Πελοπν. (Κορινθ.) — Λεξ. Δημητρ. τζενεράλης Κεφαλλ. Μέγαρ. Νάξ. Πελοπν. (Γαλατ.) — Λεξ. Βάιγ. τζενεράλες Ἀθῆν. Θήρ. γενεράλε τό, Θήρ.

Τὸ Βυζαντ. γενεράλης, παρ' ὃ καὶ τζενεράλης, ὃ ἐκ τοῦ Ἰταλ. *generale*=στρατηγός. Οἱ τύπ. τζενεράλης καὶ ντζενεράλης καὶ παρὰ Σομ.

1) Ἀρχηγὸς στρατοῦ ἢ στόλου, στρατηγός, ναύαρχος, διοικητὴς Ἀθῆν. Ἡπ. Θήρ. Κεφαλλ. Κρήτ. Μέγαρ. Νάξ. Πάτμ. Πελοπν. (Κορινθ.) — Λεξ. Βάιγ. Δημητρ.: Φρ. *Εἰς ἐσὲ τὸ γενεράλη | τὸ κατράμι εἶναι χαζίρι, | στεῖλε τ' ἄσπρα νὰ τὸ πάρης (χαζίρι=ἐτοιμον· ἐπὶ ἀνθρώπου μὴ ἀξιοπίστου) Θήρ. Πελοπν. (Κορινθ.) || Ἀσμ.*

Φέδη μου, ρῆγα νὰ σὲ ἰδῶ καὶ βάιλα 'ς τὴν Πόλη καὶ γενεράλη 'ς τοὺς Κορφοὺς καὶ μέσα 'ς τ' Ἀργοστόλι Κεφαλλ.

Τρεῖς καλογέροι κάθουσαι καὶ κάνουν ἀρτζουχάλι, 'ς τὴ Μοσκοβιά τὸ βέβουνε μέσα 'ς τοῦ γενεράλη (ἀρτζουχάλι=ἐγγραφὸς αἵτησις, ἀναφορὰ) Κρήτ.

Κουβάρε, ρῆγα τσῆ Φραγιᾶς καὶ πρίτζιπα τσῆ Πόλης καὶ τζενεράλε καὶ κριτῆ τσῆ Σαδορίνης ὅλης

Θήρ. 2) Ἰχθὺς μικροῦ μεγέθους, χρώματος ἐρυθροῦ Πελοπν. (Γαλατ.) 3) Τὸ οὐδ. ἐπὶ πράγματος, τὸ ἐξοχόν, τὸ ἀρίστης ποιότητος Θήρ.: *Ἐχω ἕνα κρασί, μὰ εἶναι προᾶμα γενεράλε.*

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Γκενεράλης ὡς παρων. Κύθηρ. καὶ ὡς ἐπών. ὑπὸ τοὺς τύπ. Γενεράλης Κρήτ. Πελοπν. (Ξηροκ.) Γενεράλες Κρήτ. Τζινεράλ'ς Στερελλ. (Ἀράχ.) καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. Γενεράλη, τοῦ Πελοπν. (Καμίν.), Τζινεράλι Ἡπ. (Μαργαρ.), Τ' Γκενεράλ' τοῦ Πηγάδ' Στερελλ. (Ἀράχ.)

γενετή ἡ, λόγ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ.) γενεθὴ Πόντ. (Κερασ. Σάντ. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ.) γενεθὴ Πόντ. (Χαλδ.)

Τὸ ἀρχ. οὐς. γενετή. Ὁ τύπ. γενεθὴ κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ἐγεννέθα παθ. ἀορ. τοῦ ρ. γεννώ. Βλ. Ἀ. Παπαδόπ., Λεξικογρ. Δελτ. 7 (1955), 40.

Ὁ χρόνος τῆς γεννήσεως, ἡ γέννησις λόγ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Σάντ. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ.): Φρ. Ἀπὸ γενεθῆς (ἐκ γεννήσεως), οἶον: Ἀπὸ γενεθῆς ἀέτ' ἔτουν (ἐκ γεννήσεως τοιούτον ἦτο) Σταυρ. Ἀπὸ γενεθῆς τυφλὸς ἐν' Τραπ. Ἡ φρ. ἐκ γενετῆς ἤδη εἰς τὸν Ὀμ. Ω 535 «ὡς μὲν καὶ Πηλῆι θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα | ἐκ γενετῆς» πβ. Κ.Δ. (Ἰωάνν. 9, 1) «παράγων (ὁ Ἰησοῦς) εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς». Συνών. φρ.: Ἀπὸ γεννήσεως, ἀπὸ γεννησιμιου, ἀπὸ γεννησιοῦ, ἀπὸ τὰ γεννητᾶτα, ἀπὸ γεννητικοῦ, ἀπὸ γεννητῶντας.

γενεύω Πελοπν. (Λάστ.) γινεύου Θράκ. (Καλαμ. Λούπιδ.) Ἰμβρ. Σαμοθρ. γενεύομαι Σκυρ.

Ἐκ τοῦ οὐς. γένος ἡ γενεά. Κατὰ Γ. Χατζιδ., Ἐπιστ. Ἐπετ. Πανεπ. 15-17 (1921), 49 πιθανὸν ἐκ τοῦ ρ. συγγε-

